

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMĂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĚR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Prim-Redactor : A. NENOVEANU

Director : PETRE BORȘ

Proprietar : E. I. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 »

Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate.

Pentru streinzătate se adaugă portul.

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 35, STRADA COLȚEI, No. 35

Un număr vechi 2 Lei.

S U M A R :

Drept Civil : Hipotecele, de d-nul P. Borș.

Codul comercial : Despre faliment (urmăre 50) de d. C. N. Toaneanu.

Jurisprudența Română :

Curtea de Casație secția I : Ministerul Domenelor cu G. Gr. Cantacuzino.

Idem : Elena I. Bălănescu cu N. I. Bujoreanu.

Tribunalul Covurlui secția I : Frantz Folinos cu Casierul General de Covurlui.

Jurisprudența Streină :

Tribunalul Civil al Senei secția VI-a : Eugenia M... cu Gustave J...

Chronica : Cuvântarea d-lui P. Borș ținută la întrunirea Ligii Culturale din Fălticeni.

DREPT CIVIL

HIPOTECELE

Cine poate conferi o ipotecă ? Este prima condițiune de a fi proprietarul imobilului ce vrem a ipoteca. Precum niminea nu poate vinde lucrul altuia, așa nimenea nu poate ipoteca de cât numai lucrul său. Găsim în dreptul roman principiul : „*et per alium rem alienam, invito domino, pignori obligari non posse certissimus est.*” Vom conchide cu doctrina, că ipoteca ca și vîndarea lucrului altuia este nulă *ab initio*; trebuie privită ca neavenită, și neputînd obține nici un efect după regula „*quod nullum est, nullum producit effectum*”.

Totuși această regulă suferă excepțiuni. În privința ipotecei constituită asupra lucrului altuia, dăm peste una din chestiunile cele mai controversate în drept : aceea a validității sau nevalidității vîndărilor; priu urmăre și a ipotecelor consimțite de eredele putativ sau aparente. Opiniunile, atât în dreptul vechi ca și în cel nou, sunt foarte împărțite. Unii susțin și

s'a judecat, că ipotecele constituite de eredele aparent asupra bunurilor succesiunii ce le deține sunt valabile; iară alții afirmă și s'a judecat, că ipotecele ca și alienațiunile a tótei sau partei din moscenire consimțite, chiar în bună credință, de un erede putativ sau aparent, sunt nule, în fața adevăratului erede care 'și reclamă succesiunea—opiniune împărțită și de noi.

Tot aceeași controversă se nasce în privința terților cari obțin dreptul lor de la un terțiu aqisitor sau de la un donator, a cărui titlu fiind vicios din origină s'a anulat mai în urmă. Astfel s'a judecat, că dacă o vîndare de imobil s'a anulat pentru simulațiune, această anulare are efect de a desfința toate ipotecele constituite de către aqisitor, cu tótă buna credință a creditorilor cari au acceptat acele ipotece. Cu tóte aceste s'a judecat contrariu de secțiunea reclamațiunilor a Curții de casațiune din Paris la 25 Ianuarie 1847 în afacerea Baroil : că în adevăr, ipoteka consimțită asupra unui imobil de proprietarul aparent al acestui imobil, trebuie să cadă o dată cu actul din care proprietarul aparent 'și trăgea pretinsul, său drept, afară numai dacă partea care a tratat cu proprietarul aparent ar putea invoca buna sa credință pe o eróre comună neînvincibilă.

S'a judecat asemenea (c. cas. Paris în 30 Martie 1836), că ipotecele primite de creditorii de bună credință asupra unui imobil al căror debitor era proprietarul aparent în virtute de un titlu public, precum ar fi un act de adju-

decațiune, își conserv efectul lor, măcar că în urmă s'ar produce un contra-înscris, care ar stabili că dobândirea imobilului s'a făcut în contul unei a treia persoană, neputând creditorul ipotecar să fie considerat ca *aventi causa* a debitorului său, nici să fie atins de maxima „*nemo plus juris*“. În adevăr, curtea de apel din Bordeaux prin hotărîrea cea din 12 August 1883 debutează pe terții creditorii ipotecari, basându-se pe principiul că nu se poate transmite altuia drepturi ce cine-va singur nu le are, și pe regula de drept conținută în codul procedurii civile, că adjudecatorul obține asupra imobilului numai drepturile ce le avea debitorul urmărit. Curtea de Casațiune însă din Paris casează cea hotărîre statuând: că prin adjudecațiune publică *Duchatenet* a căpetat moșia de *Montrem*, că terții au tratat cu dînsul și au luat inscripțiunii asupra imobilului în baza acelei adjudecări și pe posesiunea ce a avut-o în urmă.

Petre Borș.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor streine.

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galați)

(Urmare 80 *)

Despre Faliment

TITLUL II

Despre administrațiunea falimentului

248.—Sub acest titlu care este același, atât și în codicele italian, ne vom ocupa de următoarele materii împărțite de legiuitor în 3 capitole. Primul, tratează despre *persónele însărcinate cu administrațiunea falimentului*. Secundul, *despre punerea sigiliilor și despre inventar*. Terțiul, *despre funcțiunile relative la administrațiunea falimentului*.

CAPITOLUL I

Despre persónele însărcinate cu administrațiunea falimentului.

Codul Comercial Român

Art. 726.—Administrațiunea falimentului se va exercita de către un *sindic* numit de tribunal, cu supravegherea unei delegațiuni a creditorilor sub direcțiunea *judecătorului-comisar*.

Ea are de scop conservarea și liquidarea bunurilor falitului și repartițiunea lor între creditorii.

Codul Comercial Italian

Art. 713.—Administrațiunea falimentului se exercită de un *curator* numit de tribunal sub supravegherea unei delegațiuni a creditorilor și sub direcțiunea *judecătorului-delegat*.

Ea și propune conservarea și liquidarea bunurilor falitului și repartițiunea lor între creditorii.

249.—Legea spune, cine sunt aceste persóne: sindi-

*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 26.

cul, delegațiunea creditorilor și judecătorul comisar (al 1), având fie-care parte definită în administrațiune; ast-fel *sindicul* administredă falimentul în scopul de a conserva și liquida bunurile falitului, adică de a separa pasivul de activ și de a plăti cu acesta pe cât este posibil, pe creditorii.—Delegațiunea creditorilor supraveghedă operațiunile sindicului, cu deosebire în interesul masei. *Judecătorul-comisar*, dirige și ajută pe sindic și delegațiunea creditorilor în interesul masei (creditorii și falit) ¹⁾.

SECȚIUNEA I

Despre sindic.

250.—Dacă conform articolului 726 cod. com. administrațiunea falimentului se face de către sindic, apoi el represintă (după cum am văzut la art. 712 cod. com.) atât interesele falitului cât și ale masei, prin urmare prezența sindicului înaintea justiției în procesele în cari se află în joc interesele falitului și ale creditorilor față cu terțiile persóne, face ca atât creditorii cât și falitul să fie bine reprezentați prin sindic. Ca consecință nu s'ar putea cere în acest cas aplicarea articolului 151 pr. civ. pe motiv că unul din creditorii falitului lipsește de la o înfățișare, de ôre ce el fiind reprezentat prin sindic nu se poate socoti ca absent ²⁾.

Tot ca consecință a aceluiași principiu trebuie să dicem că hotărârile câștigate de sindic profită tuturilor creditorilor recunoscuți, iar nu numai acelorora din ei cari au participat la judecată împreună cu sindicul, căci acesta represintă pe creditorii în operațiunile și judecățile ce îi întesedă ³⁾.

251.—Am văzut când n'eam ocupat cu art. 712 cod. com., în ce constă dreptul sindicului de a reprezenta pe falit și masa credală. Acestă reprezentanță dublă cu care este investit sindicul, poate să se găsescă, de multe ori în colisiune una cu alta, și de și legiuitorul nu se explică în mod precis până unde merge una și până unde alta, numai principiile ne vor conduce în resolvarea tuturilor cesțiunilor, așa în cât să nu fie lăsate nici drepturile falitului nici ale masei.

252.—Ast-fel vom dice că sindicul falimentului are reprezentanța masei creditorilor numai în relațiune cu drepturile substanțiale ale falitului, căruia se subrogă masa; și deci nu ar putea el să lucrede în justiție prin acțiuni cari se cuvin creditorilor în baza unor stipulațiuni urmate între dînsii și terțiile persóne cari nu sunt în legătură cu falimentul. Așa de exemplu: sindicul nu este investit juridicamente de a lucra ca reprezentant al creditorilor contra terțiului care s'ar fi obligat către ei solidaricește cu falitul. ⁴⁾

253.—Însă din momentul ce în el se unifică reprezentanța legală a falimentului, adică a tuturilor creditorilor cari constituiesc masa, este suficient ca un creditor să facă parte din masă pentru ca pađa interesului său, specialmente în justiție, să remăie încredințată lui. Numai în-

¹⁾ Vidari op. cit. V. I. No. 217.

²⁾ Cas. Rom. S. I. No. 113 din 23 Martie 1892.

³⁾ Cas. Rom. S. II No. 141 din 9 Oct. 1891.

⁴⁾ Cas. ital. Torino 27 Martie 1890, F. It.-R. G. 1890 pag. 561, B. 132, 133, 134.

tr'un singur cas, adică în cazul în care creditorul are a-și valorifica un interes al său în colisiune cu interesul masei, încetând pentru dânsul reprezentanța sindicului, ba din contra va trebui chiar, ca el să introducă acțiunea sa în contradictor cu sindicul ca reprezentant al masei. Ca exemplu: niște creditori fac acțiune contra altor creditori pentru a preleva ei înaintea celorlalți o parte din activ. Sindicul va reprezenta pe ceilalți creditori chirografari, fără ca să i se pōtă contesta lui această reprezentanță; și cu atât mai puțin s'ar putea admite că acești creditori cari voesc a preleva din activ, intentând acțiunea contra sindicului și obținând o sentință favorabilă lor, să poată dice în apelul făcut de sindic, că acest apel ar fi inadmisibil pentru lipsa de calitate a sindicului de a reprezenta numai pe unii din creditori ¹⁾. — Dacă unii din creditori ar avea pretențiuni fie-care în parte, sindicul care reprezintă atât pe falit cât și masa creditorilor, are dreptul și datoria de a contesta injustele pretențiuni ale acestor creditori care lucrează în parte ²⁾.

274. Se întâmplă ca falitul se făcă acte înainte de faliment; și masa credală nu le poate ataca față cu un terțiu de cât în limitele dreptului ce avea și falitul, căci masa credală nu poate în tot-d'auna să dică că este o terță persoană și lui nu se poate opune oare cari acte cari ar fi opozabile falitului. Ar putea masa credală, sindicul care o reprezenta, să facă aceia ce debitorul falit n'ar fi putut face? Așa de exemplu sindicul, reprezentând masa nu poate opune unui creditor lipsa de transcripțiune a unui act? Evident că nu, de și această chestiune este controversată în jurisprudența noastră.

În adevăr, este recunoscut în doctrină că actele sub semnătură privată, sub-scrise de falit înainte de declararea lui în stare de faliment sunt opozabile masei creditorilor chirografari, chiar când aceste acte nu au căpătat o dată certă anterioară declarațiunei falimentului. Acești creditori lucrând în această simplă calitate, și neputând invoca drepturi particulare deosebite de acelea ce le dă calitatea lor de creditori chirografari asupra întregului patrimoniu al debitorului lor, trebuie în regulă generală, afară de cazul de fraudă dovedită, să fie considerați ca reprezentând drepturile debitorului iar nu ca terții persoane. Acest principiu stabilit prin articolele 1176 și 1182 cod. civ. este aplicabil și masei credale a unui falit, precum se aplică în materie civilă tuturilor celorlalți creditori chirografari, căci legea nu face nici o deosebire între ei sub acest raport; iar declararea falimentului nu are de scop de a modifica legăturile de drept întocmite și anterioare stărei de faliment. Numai când actul petrecut între un terțiu și falit înaintea falimentului, ar fi antidatat în mod fraudulos numai atunci nu ar putea fi opozabil masei credale; alt-fel el este opozabil măcar că n'a fost transcris, căci masa în acest cas ne fiind de cât falitul însuși substituit în drepturile sale, ea nu poate invoca mai multe drepturi de cât el. Poate numai ataca numai actul ca făcut în fraudă ³⁾.

Opiniunea contrară, a fost admisă de curtea de apel din Galați, în cazul unui act de vîndare petrecut între falit și un terțiu înainte de starea de faliment, și s'a hotărât că acel act nefiind transcris și ne avînd o dată certă nu poate fi valabil opus masei credale, fiind această terță persoană față cu cumpărătorul, argumentând că orî de câte orî sunt interese contrarii cu ale falitului ea trebuie considerată ca o terță persoană și sindicul care o reprezintă poate opune lipsa de transcripțiune ¹⁾. Această opinie însă a fost respinsă de Curtea de Casație pentru motivele espuse imediat mai sus. Asemenea un tribunal de primă instanță din Italia a decis că în cazul când este o societate falită, sindicul nu reprezintă numai pe falitul carei constituie societatea, dar și pe creditorii dînsului faliment cari sunt terții față cu societatea ²⁾.

Cu toate acestea și în Italia s'a decis că sindicul falimentului nu poate, în același chip cum nu ar putea nici debitorul să opue creditorului lipsa de transcripțiune a unui act, întocmai precum a decis și Curtea noastră de Casație prin decisiunea sus menționată din 29 Martie 1894 ³⁾.

(Va urma.)

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența de la 30 Mai 1894

Președenția d-lui Gr. Lahovari, Președinte

Ministerul Domeniilor cu G. Gr. Cantacuzino

Depunerile martorilor.—Dacă legea prescrie judecătorilor vre o regulă dupe care să se conducă în aprecierea depunerilor martorilor.

Cercetare locală.—Dacă legiurile vechi pravedeu că cercetările locale, făcute de agenții administrativi, pe cale administrativă, în pricinii civile, aveau vre-o forță probantă obligatorie pentru judecători.

Presumpțiuni.—Dacă ele sunt lăsate la înțelepciunea judecătorului.

Cestiuni de fapt.—Suveranitatea instanțelor de fond în constatarea lor.—(Art. 1203 din codul civil).

1) *Legea nu prescrie nicăeri judecătorilor o regulă dupe care să se călăuzească în aprecierea sincerității depunerilor martorilor, și a modulului lor de a constata faptele ce sunt chemați a arăta prin mărturisirile lor, aceste cestiuni fiind lăsate de legiuitoi la conștiința judecătorilor.*

2) *Nici regulamentul organic, nici legiurile anterioare actualului cod civil, nu prevedeau că anchetele făcute pe cale administrativă, de agenții administrativi, în pricinii civile, aveau vre o forță probantă obligatorie, de natură a țărmiu pulerea de apreciere a judecătorului.*

3) *Presumpțiunile sunt lăsate de legiuitoi la luminele și înțelepciunea judecătorului.*

4) *Constatarea și aprecierea cestiunelor de fapt sunt de atributul suveran al instanțelor de fond.*

¹⁾ Cas. ital. Torino 11 Febr. 1890, F. It. R. G. pag. 561 C. 135. 136, 137, 138.

²⁾ Cas. ital. Roma 31 Martie 1890, F. It. R. 1890 pag. 561 D. 139.

³⁾ Cas. Romana s. I, No. 122 din 29 Martie 1894 *Curierul Judiciar* anul III 1894, N. 14 pag. 110. — Curtea de apel Casale 10 Mai 1890: F. It. Rg. 1890, pag. 561 E. 140.

¹⁾ Curtea de apel Galați s. II din 4 Noemb. 1893, *Curierul Judiciar* an. III 1894 N. 11, pag. 87.

²⁾ Trib. It. Bari din 30 Iulie 1892: F. It. Rg. 1892 pag. 609 E. 168

³⁾ Veđi nota 1 de mai sus.

Decisiunea 191/94.—Respins ca nefondat recursul făcut de Ministerul Domeniilor contra decisiunii Curței de Apel din București, secția II cu No. 96/93 dată în proces cu G. Gr. Cantacuzino.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-nul consilier D. Tacu.

S'au ascultat: D-nii Disescu, Schina și Antonescu, avocații recurentului Minister, în dezvoltarea motivelor de casare și D-nii E. Stătescu, C. Boerescu și M. Corbescu, avocații intimatului G. Gr. Cantacuzino în combateri

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv:

«Exces de putere și violarea principiilor de drept relative la interpretarea depozițiilor martorilor din două puncte de vedere.

«a) Curtea de apel fiind chemată să judece care este linia de hotar între moșia Leșile Bârlogu a D-nului Gr. Cantacuzino și moșia Ciupa Morteni a statului, fostă a M-rei Câmpulung, decide că această linie trebuie să fie prin valea Crevediei, ast-fel cum este arătată de inginerul Gold care a făcut hotărnicia moșiei Leșile Bârlogu, iar nu prin Cascova Albă, pe unde Statul posedă acum și a posedat de timpuri imemorabile și nici chiar prin valea Crevediei așa cum este arătată de hotărnicia moșiei Statului luându-se ast-fel din posesiunea Statului o însemnată întindere de pământ».

«Curtea se întemeiază în decisiunea sa pe depozițiile martorilor produși de D-nul Cantacuzino, refuzând ori ce credință celor 28 martori produși de Stat ca să facă această apreciere curtea aplică niște reguli neesacte în privința întreprinderii depozițiilor martorilor ast-fel curtea arată că a crezut pe martorii D-lui Cantacuzino fiind că sunt unanimi și categorici și că nu a crezut pe cei 28 martori ai Statului fiind-că ar fi observat orecare contradicțiune, de și aceste contradicțiuni nu există în realitate. Aceste reguli de interpretare sunt cu totul contrarii adevăratelor principii, dupe care judecătorul are suverana apreciere, esaminând însă complexul cercetări iar nu pe grupe de martori primind ca bune depozițiile martorilor uneia din părți și respingând sub pretext de contradicțiune tot ce spune martorii celei l-alte părți. Uniformitatea cuvintelor din depozițiile martorilor, din care curtea face o regulă de interpretare pentru a da crezământ numai martorilor D-lui Cantacuzino, departe de a fi un indiciu de sinceritatea acelor depozițiuni, poate mai lesne să fie un indiciu contrariu.

„6) Curtea de apel pentru a înlătura hotarul Coscova Albă arătat de martorii propuși de stat zice că chiar de s'ar lua arătările în ceea ce privește vechea stăpânire, ca expresiuni de adevăr, cu toate acestea dat fiind că statul de la 1862 posedă până în Coscova Albă au putut acești martori, când au vorbit de vechea stăpânire, să vorbească de la 1862 încoace, stăpânire care nu contribuie la rezolvarea chestiunii“ cu toate că martorii arată categoric că este vorba și de stăpânire cu mult anterioară anului 1862, ast-fel că curtea a dena-

turat depozițiile martorilor comițând un nou exces de putere.“

Având în vedere că acest motiv are de obiect, de a critica decisiunea Curței de apel atât din punctul de vedere a aprecierii depunerilor martorilor ascultați înaintea instanțelor de fond, cât și din punctul de vedere a denaturării depunerilor martorilor;

Având în vedere că legea nu prescrie nică-eri judecătorilor o regulă după care să se călăuzească în aprecierea sincerității depunerilor martorilor, și a modului lor de a constata faptele ce sunt chemați a arăta prin mărturisirile lor; aceste chestiuni fiind lăsate de legiuitor la conștiința judecătorilor;

Că în speță recurenți ne dovedind cu nimic că instanța de fond a denaturat depunerile martorilor ascultați, exces de putere nu există și deci motivul învocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II:

«Exces de putere, nemotivare și violarea principului că administrațiunea, ca poliție preventivă, are dreptul să constate și să impiedice călcarea de hotare și turburarea de posesiune ca contrariu ordinii publice, violarea principiilor regulamentului organic după care Prefecții și sub-Prefecții au dreptul să constate călcările de posesiune și să ia măsurile necesare pentru paza bună orânduiei, actele lor de constatare având forța brobantă înaintea instanțelor judecătorești (art. 147 cap. IV secția I pentru căderile Ministerului treburilor din lăuntru, art. 151 cap. VI secția III, art. 417 și 8 cap. VII anexul 4 legiuirea pentru osebirea căderilor și datoriiilor între partea judecătorească și ocârmuitoare a județelor.)

„Statul pentru a proba că a avut posesiunea imemorabilă a porțiunii de pământ în litigiu, a exhibit înaintea Curței procesul verbal din 27 Aprilie 1860, dresat de Prefecții din Dâmbovița și Arges, delegați de Ministerul de interne, din care se constată că Moștirea Câmpu Lung a avut vechea stăpânire pe terenul în litigiu, fiind hotar între cele 2 moșii Valea Romanai, sau Coscova Albă, până la 1856, când Ciocoranu fostul proprietar al moșiei Leșile Bârlogu a încercat să facă călcare în moșia M-tirei, iar cei doi prefecți au restabilit vechea posesiune până în Coscova Albă, care posesiune durează de atunci și până astăzi. Acest act de o importanță considerabilă pentru restabilirea adevărului și probațiunea drepturilor Statului a fost înlăturat de curte, pe motivul neesact că anchetele administrațiunii nu au nici o forță probantă.“

«Mai mult încă, Curtea face și o erore de dată discutând asupra unui proces-verbal din 1862, pe când procesul verbal exhibit de Stat este din 27 Aprilie 1860».

Având în vedere că prin nici un text de lege, fie din regulamentul organic, fie din legile în vigoare anterioare actualului cod civil, nu se prevedea că anchetele făcute pe cale administrativă de către agenții administrativi aveau o forță probantă obligatorie de natură a țărnuți puterea de apreciere a judecătorului;

Că din aședarea considerantelor decisiunii atacată

cu recurs, rezultă că Curtea nu a voit a pune temeiul pe anchetele administrative pentru motivul, că în fața anchetelor judecătorești, anchetele administrative, din care una era făcută în cursul procesului, nu inspirău destulă încredere justiției, și Curtea putea să facă această fără violarea de lege sau esces de putere.

Asupra motivului III :

«Exces de putere și violarea pricipielor relative la «presumpțiunii și la nulități (art. 1203 c. civ. 735 și urm. «pr. civ.), căci Curtea de apel trage presumpțiunea în «favórea d-lui Gr. Cantacuzino din cercetări cu mar- «tori anulate, de și asemenea cercetări sunt lipsite de «ori-ce valóre juridică, instanțele judecătorești ne mai «putând trage nici o conclusiune din asemenea cer- «cetări».

Având în vedere, că din decisiunea atacată cu re- curs se constată, că Curtea de Apel, pentru a stabili hotarul despărțitor dintre proprietățile recurentului și a intimatului, pe acolo pe unde a arătat intimatul că a fost tot d'auna, s'a întemeiat între alte dovezi și pe diferitele anchete judecătorești făcute în decurs de 30 de ani.

Considerând că după art. 1203 din cod. civ., pre- sumțiunile fiind lăsate de legiuitor la luminile și în- țelepciunea judecătorului, Curtea de apel putea, în spe- ță, ca luând în seamă diferitele cercetări locale, efec- tuate pe cale judecătorească, să tragă din ele, și acesta în mod suveran, presumpțiunii cu care să stabilească cine a stăpănit terenul în litigiū.

Că dacă între anchetele pe cari curtea le a avut în vedere, se găsește și o anchetă anulată, acesta nu póte viția decisiunea Curței, căci pe lângă că cu nimic nu e dovedește că tocmai această anchetă a determinat convingerea instanței de fond, dar încă anularea unei anchete nu póte avea de efect de cât a'i ridica auto- ritatea și caracterul ei de probă, iar nici cum de ai distruge chiar existența materială a faptului, a impresiunilor ce ar putea resulta pentru judecător.

Că așa fiind și acest motiv este neintemeiat.

Asupra motivului IV :

«Eróre gravă de fapt.— Noi am susținut ca probă că linia de despărțire între moșiile în litigiū, nu póte fi valea Crevedia arătată de d-l Cantacuzino, faptul constant că movila veche din muchia crevediei punctul M, arătat în planul Ciupeii Morteni, fiind hotar despăr- țitor între cele patru moși, Ciupa a statului, Ciupa a Mavrodolu azi Filiți, Bărlogu d-lui Pană Olănescu și Leșile d-lui Cantacuzino, acest punct numai póte sta hotar în cazul când s'ar admite că linia despărțitoare aceia pe care o fixeză d-l Cantacuzino, pentru a înlă- tura această probă instanța de fond caută să stabilească că din contra hotărârea No. 16/851, a Trib. Argeș, ac- tul de alegere din 1811 și hotărnicia lui Paladi, hotă- rărea Trib. Dâmbovița No. 8/851 și actul de executa- re al acestei hotărâri ar stabili ca hotar valea Creve- diei, cerută ca linie despărțitoare și de d-l Cantacuzino, eróre este evidentă căci zisele acte stabilesc valea Crevedia ca hotar despărțitor între Bărlogu a lui Pa-

nă Olănescu, și Ciupa Mavrodol tocmai pentru că este o continuitate spre Nord din movila veche din matca Crevediei, fără ca și în jos de acest punct să conti- nue a fi hotar despărțitor, tot asemenea instanța de fond comite o eróre gravă când ia locul lui Șerban stabilit ca cap de trăsură, drept cap de moșie».

«Pe lângă acestea, instanța de fond comite și un es- ces de putere când contrariu actelor autentice, și a- cnume: hotărârea No. 16/51, a Trib. Argeș, și No. 8/851 «a Trib. Dimbovița, unde se dice că Valea Crevediei, «care face hotarul Ciupelor, este mai spre apus cu 384 «stângenți de la locul lui Șerban, afirmă oă lacul lui «Șerban, este la valea Crevediei.

Având în vedere că în acest motiv se referă la ces- tiuni de fapt, a căror constatare și apreciere sunt de atributul suveran al instanțelor de fond, scăpând cen- surei Curței de Casațiune, întru cât prin acea constata- re și apreciere, Judecătorii fondului, nu au comis vre'o eroare gravă;

Că în specie, recurentul, nedovedind azi cu nimic că în constatarea și aprecierea faptelor la cari se referă prin acest motiv, Curtea d'apel ar fi comis vre-o eroare gravă, motivul cată a se respinge ca neintemeiat.

Asupra motivului V :

«Violarea principiului indivisibilității mărturisirei con- ținut în art. 1206 C. Civ. și esces de putere: în ade- «văr reprezentantul Statului, în apărarea orală și în «conclusiunii scrise a declarat că la 1860 Cioranu a «avut o posesiune violentă și vremelnică prin usurpații, «posesie care a și încetat de fapt în urma cercetărei «făcută în anul 1860 de cei doi prefecti, iar instanța «de fond declară în unul din considerantele decisiunei «atacate cu recurs că, reprezentantul Statului ar fi re- «cunoscut că Cioranu ar fi avut posesie la 1860, fără «să constate Curtea caracterul vițios al acestei posesiuni «ast-fel cum recunoscuse avocatul Statului.

Având în vedere că din decisiunea supusă recursu- lui se constată că Curtea nu s'a întemeiat pe mărturi- sirea făcută de avocatul Statului, recurent, pentru a stabili că intimatul în anul 1860 avea asupra locului în litigiū o posesiune nepătată de vre'un viciū, oi a- ceastă mărturisire nu a fost luată în considerație de curte, de cât ca să se constate că intimatul nu avea trebuință ca o dată cu depunerea hotărniciei să intente și acțiunea în revendicare, întru cât el, intimatul, poseda cu drept, în momentul când a depus hotărnicia, locul în litigiū;

Că deci cestiunea de a se ști dacă posesiunea inti- matului din acel moment era pătată de vre-un viciū, nu avea nici o importanță pentru punctul ce curtea era chemată a judeca și ast-fel motivul invocat cată a se respinge ca fără interes.

Asupra motivului VI :

«Curtea comite un esces de putere și o eroare gravă de fapt, când afirmă că hotărârea apelată No. 326/91 a Trib. Dâmbovița ar fi pronunțat suspensiunea și face o greșită aplicare a art. 316 și 323 pr. c., de oare-ce în specie, Trib. Dâmbovița, revestindu-se prin hotărârea

Având în vedere că fără indoială domnișoara M... era, în momentul cererei, fără profesiune; d'ér că J... n'ar putea să'i impute aceasta, fiind că d'ensul nu i-a dat renta făgăduită de cât în timp de o lună și jumătate.

Având în vedere că este loc a se admite cererea domnișoarei M... în ceea ce privește pensiunea constituită prin actul din 4 Iunie 1892; dar având în vedere că cererea în daune-interese nu este justificată;

Pentru aceste motive,

Condamnă pe J... să plătească domnișoarei M... cu începere de la 15 Iulie 1892 până la 1 Maiu 1893, suma de 150 franci pe lună, și, cu începere de la 1 Iunie 1893 până la 1 Maiu 1894, suma de 75 franci pe lună cu dobânda legală;

Respinge cererea de daune-interese. etc.

CHRONICA

Cu ocaziunea ducerii D-lui Petre Bors, directorul ziarului nostru, în orașul Fălticeni, D-sa la una din întrunirile *Ligei Culturale*, din acel oraș, a ținut o cuvântare care, tratând o afacere pur națională, de interesul dreptului ginților, credem a face lectorilor noștri un serviciu prin publicarea acestei cuvântări pentru care D-sa a fost viu felicitat. Eată conținutul cuvântării:

Onorabili Cetățeni!

Secolul în care trăim este secolul naționalităților. Din atâtea regate și ducate separate, dar locuite de populațiuni cu aceeași limbă și aceeași origine istorică s'a format Italia care astăzi contează cu drept cuvânt ca putere mare în concertul european. În orient două țări surori având aceleași tradițiuni, același limbaj, aceleași moravuri, aceeași religie, aceleași aspirațiuni, se unesc făcând România actuală care este cetatea românismului și avangarda civilizațiunii europene la gurile Dunărei. Alătura cu noi s'a constituit Serbia și Bulgaria, care întărite de aquila română vor servi de bulevard al neatarnării orientului.

Ei bine! În contra acestui mare principiu, în contra acestui spirit al timpului care fălfae falnic pe drapelul Epocii noastre, se rescoală orgoliul șovinismului maghiar. Pe când Românii de peste Carpați nu cer de cât respectarea drepturilor individuale și a libertăților cetățenești, guvernării impolitice ai poporului ungar sfidează simțul național a trei milioane de români, încercându-se să estermineze clasică gintă latină pe care marele împărat al Romei, Trajan, a stabilit-o în vechea Dacia.

Representanții acestei nobile ginte, lovită în tot ce o națiune are mai precios, au manifestat către împăratul Austro-Ungariei în un memorandum durerile și dorințele lor. Acest simțiment legitim de aspirațiuni naționale a fost un motiv pentru erolusivismul maghiar, ca să calce în picioare ceea ce nici timpul nu a putut distruge. Spuneți onorabili Domni, cum să calificăm asemenea fapte nenaturale și barbăre a le unor conducători orbi și nebuni? Europa astăzi 'i cunoaște, lumea civilisată deja 'i stigmatizează; și D-voastră moștenitorii bravilor Sucevei, cari aveți încă vie în memorie gloria străbunilor reputată pe câmpiele de la Baia, grăbiți-vă de a protesta într'un glas de

indignare asupra actelor de vandalism ce se petrec dincolo de munți, d'icându-le: destul, destul, opriți-vă până e timp, ca nu stâncele carpaților prăbușindu se să vă rostogolească în abisul ce singuri vi-l pregătiți!

Domnilor, chestiunea care ne preocupă este cea mai importantă; căci ea atinge și privește naționalitatea noastră. Suferințele fraților noștri au atras indignarea Europei, dară pentru noi românii au provocat un atentat de des naționalitate. Orice lovitură produce contra-lovitură; și este bine ca inamicii noștri seculari să știe, că dacă ei nu se înspăimântă de furtuna ce iusăși o atăță, trebuie cel puțin să'i înfrăneze absurdul lor escluzivism în acel putinte curent al naturii — *timpul* — al cărui curs nu a fost în stare să'l oprească.

Generațiunea noastră de la 1848 a avut marele ideal al unirei Moldovei și Munteniei în un singur Stat sub un domn strein, ideal care s'a realizat; și astăzi avem o țară una și nedespărțită, care stă în fruntea puterilor de a doua mână. Generațiunea care a urmat a avut de ideal independența, regalitatea și dezvoltarea așezămintelor constituționale: și astăzi regatul României sub sceptrul înțeleptului și gloriosului său Căpitan Carol I, după eroicile lupte de la Plevna și Smârdan, a luat un avânt care i-a atras considerațiunea și increderea întregii lumi. Generațiunea actuală care se ridică și care a arborat *drapelul ligei* are un ideal nu mai puțin mare, pe care cu toți'l înțelegeți și'l simțiți: *întărirea și neatingerea cetății românismului*. Tot ce este suflarea românească să grăbească astăzi de aclama împreună cu noi: *trăiască Liga*, jos inamicii românismului!

A apărut de sub presă

VOL. II din partea I (Art. 77-163)

TRATAT

DE

DREPT COMERCIAL

După doctrina și jurisprudența cea mai nouă, Română Italiană și Franceză, pentru usul *Avocaților, Magistraților, Comercianților, Studenților Facultăților de Drept și școalelor Comerciale*

DE

CONSTANTIN N. TONEANU

AVOCAT

Se află de vânzare la librăria *Sococ & C-ia* din București, *Șaraga* din Iași, la *Autor* în Galați și la *Administrația*, acestui ziar. 35 Str. Colței 35.

Prețul 5 Lei iar ambele volume lei 10

Biuroul de Informațiuni și Plassare

București, 35 STRADA COLȚEI 35, București

Vis-à-vis de Spitalul Colței

Procură în toată țara: profesoare, guvernante, menajere, bone la copii, administratori de moșii, comptabili, mașiniști, logofeți, etc. etc.

Proprietar, S. Grigorescu.